

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและสภาพปัญหา

สิทธิบัตรเป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่งที่กฎหมายบัญญัติคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้ทรงสิทธิบัตร กล่าวคือ ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวหรือสิทธิเด็ดขาด (exclusive right) ในการใช้ประโยชน์หรือแสวงหาประโยชน์จากสิ่งที่เป็นผลจากความคิดสร้างสรรค์ของเขาโดยเฉพาะจากการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิบัตรนั้น ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งหากมีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิเด็ดขาดดังกล่าวของผู้ทรงสิทธิบัตรก็จะเป็นการกระทำที่เป็นการขัดขวางต่อการแสวงหาประโยชน์ตามสิทธิบัตรของผู้ทรงสิทธิบัตร ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ทรงสิทธิบัตรและความเสียหายดังกล่าวสมควรที่จะได้รับการชดเชยเยียวยาจากผู้กระทำละเมิด แต่ปัญหาในการกำหนดจำนวนค่าเสียหายที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ผู้ทรงสิทธิบัตรเพื่อให้ผู้ทรงสิทธิบัตรได้อยู่ในฐานะเสมือนหนึ่งว่าการกระทำละเมิดสิทธิบัตรมิได้เกิดขึ้น และผู้กระทำละเมิดต้องรับผิดชอบความเสียหายดังกล่าวโดยการจ่ายค่าเสียหายในจำนวนที่เพียงพอต่อการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ผู้ทรงสิทธิบัตรและความเสียหายดังกล่าวต้องเป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิดของผู้กระทำละเมิดสิทธิบัตรเท่านั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ การกำหนดจำนวนค่าเสียหายควรจะมีหลักเกณฑ์ในการคิดคำนวณอย่างไร

กฎหมายสิทธิบัตรของประเทศไทยมีบทบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ในการชดเชยเยียวยาความเสียหายอันเกิดแต่การละเมิดสิทธิบัตรใน พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542) ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันในส่วนที่ว่าด้วยค่าเสียหาย ในมาตรา 77 ตี แต่ในทางปฏิบัติซึ่งพิจารณาได้จากแนวคำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางและคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการนำสืบพิสูจน์จำนวนค่าเสียหายของโจทก์และจำเลยและการพิพากษากำหนดค่าเสียหายของศาลยังไม่มีหลักการที่ชัดเจนและเหมาะสมอย่างเพียงพอต่อการกำหนดจำนวนของค่าเสียหาย เพราะในการฟ้องร้องและดำเนินคดีละเมิดสิทธิบัตรนั้นนายความโจทก์มิได้มีการแบ่งแยกประเภทของความเสียหายที่เป็นพื้นฐานในการกำหนดประเภทของค่าเสียหายไว้ในคำฟ้อง และในทางนำสืบก็มีได้นำสืบพิสูจน์

ถึงประเภทของความเสียหายที่เป็นพื้นฐานในการกำหนดประเภทของค่าเสียหาย และไม่มี การนำหลักเกณฑ์ในทางธุรกิจ การเงินและเศรษฐศาสตร์เข้ามานำสืบพิสูจน์ประกอบให้ เห็นถึงประเภทของความเสียหายที่เกิดขึ้นและจำนวนของค่าเสียหายที่เกิดขึ้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ศาลไม่สามารถให้เหตุผลในการพิจารณาพิพากษาและกำหนดจำนวนค่าเสียหายดังกล่าวได้ ศาลจึงให้เหตุผลได้ แต่เพียงว่า “เห็นสมควรกำหนดให้” ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายสิทธิบัตรของต่างประเทศที่มี บทบัญญัติและหลักการที่เกิดขึ้นจากการปรับใช้กฎหมายของคู่ความและคำพิพากษาของศาลใน การวางหลักเกณฑ์การพิจารณาถึงจำนวนความเสียหายซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการกระทำของ ผู้กระทำละเมิดสิทธิบัตรและการกำหนดประเภทและจำนวนค่าเสียหายที่ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิ เรียกร้องเอาจากผู้กระทำละเมิดสิทธิบัตร ผู้เขียนจึงจะทำการศึกษาค้นคว้ากฎหมายและหลักการ คิดคำนวณค่าเสียหายของประเทศไทยและของต่างประเทศเพื่อวิเคราะห์ถึงแนวทางการปรับใช้ ติความ และการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายต่อไป

2. ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษากฎหมายและหลักการที่เกิดจากคำพิพากษาในการ กำหนดจำนวนค่าเสียหายเฉพาะค่าเสียหายเพื่อการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นและการคิด คำนวณผลกำไรที่จำเลยได้รับจากการกระทำละเมิดสิทธิบัตรโดยเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศแคนาดา ประเทศอังกฤษและประเทศไทยเพื่อทราบถึงแนวทางกฎหมาย ของต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเภทของค่าเสียหายและหลักเกณฑ์ในการกำหนด จำนวนค่าเสียหายและการคำนวณผลกำไร โดยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะแบ่งออกเป็นห้าบท ในบท ที่หนึ่งเป็นส่วนของบทนำ ในบทที่สองจะกล่าวถึง สิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์ ในบทที่สามจะกล่าวถึง การละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์และการกำหนด ค่าเสียหายตามกฎหมายต่างประเทศ ในบทที่สี่จะกล่าวถึง การละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรง สิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์และการกำหนดค่าเสียหายตามกฎหมายประเทศไทย และในบทที่ห้าจะ กล่าวถึง การวิเคราะห์เปรียบเทียบการกำหนดค่าเสียหายในคดีละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรง สิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์ และในบทที่หกจะกล่าวถึง บทสรุปและข้อเสนอแนะตามความเห็นของ ผู้เขียน

3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายในการแบ่งประเภทของค่าเสียหายและการกำหนดจำนวนค่าเสียหายเพื่อการชดเชยในคดีละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์ และการคิดคำนวณผลกำไรที่จำเลยได้รับมาจากการกระทำละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์ตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

2. เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินคดีละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์ของคู่ความ และหลักเกณฑ์ของศาลในการพิจารณาถึงประเภทแห่งความเสียหายและค่าเสียหายที่เกิดขึ้นอันเป็นผลโดยตรงมาจากการกระทำละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ และการคิดคำนวณผลกำไรที่จำเลยได้รับมาจากการกระทำละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์

3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์ การปรับใช้ และการตีความกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน และการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมกฎหมายที่เหมาะสมในการกำหนดจำนวนค่าเสียหายในคดีละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนคาดหมายว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบถึงสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์
2. เพื่อทราบถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการกระทำที่ถือว่าเป็นการการละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์ตามกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย
3. เพื่อทราบถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการกำหนดประเภทแห่งความเสียหายและจำนวนค่าเสียหายเพื่อการชดเชยและการคิดคำนวณผลกำไรในคดีละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์สิทธิบัตรตามกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย
4. เพื่อทราบถึงแนวทางในการการนำสืบพิสูจน์ค่าเสียหายและการกำหนดค่าเสียหายและวิธีการคิดคำนวณผลกำไรในคดีละเมิดสิทธิในการขายของผู้ทรงสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์สิทธิบัตรอย่างเหมาะสม

5. วิธีการศึกษา

การศึกษาผู้เขียนศึกษาโดยวิธีการวิจัยทางเอกสาร (Document Research) เป็นหลัก
ทั้งหนังสือ บทความ กฎหมาย คำพิพากษาของศาล ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ